

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Доповідач – Бенедюк О.Б., маг.,
Науковий керівник – Нагаєва С.П., доц., к.геогр.н.,
Одеський державний екологічний університет, Україна
benedyuk.olesya@gmail.com*

Природно-заповідний фонд України включає в себе особливо цінні природні комплекси та об'єкти, які мають природоохоронну, наукову, екологічну, історичну, естетичну, рекреаційну цінності, що виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу.

Закарпаття належить до регіонів України з найбільш розвинутою мережею природно-заповідних територій та об'єктів. В таблиці 1. представлена структура природно-заповідного фонду Закарпатської області.

Таблиця 1 – Структура природно-заповідного фонду Закарпатської області

Категорія охоронних об'єктів	Кількість	Площа, га
Біосферний заповідник	1	58035,8
Національні природні парки	3	99680,5
Регіональні ландшафтні парки	2	14961,9558
Ботанічні сади	1	86,414
Заказники	75	20303,51
Пам'ятки садово-паркового мистецтва	35	200,0389
Дендрологічні парки	2	34,9
Заповідні урочища	12	2848,1
Пам'ятки природи	338	942,6871
Всього	469	197093,9067

Таким чином, до складу природно-заповідного фонду Закарпатської області входить 469 природних об'єктів і комплексів загальною площею 197093,9067 га. Серед них 34 об'єкта загальнодержавного значення та 435 об'єктів місцевого значення.

Розподіл природних об'єктів і комплексів по території відносно рівномірний. Найбільшу за кількістю займають 338 пам'яток природи на площі 942,687га.

Найбільшу площу займають національні природні парки загальнодержавного значення - 99680,5 га.

При площі Закарпатської області 12,8 тис.кв. км, показник заповідності складає 14 %, що є вище середнього значення по Україні. Розподіл природних об'єктів і комплексів по території відносно рівномірний. Найбільшу за кількістю займають 338 пам'яток природи на площі 942,687га. Найбільшу площу займають національні природні парки загальнодержавного значення - 99680,5 га. [2]

При площі Закарпатської області 12,8 тис.кв. км, показник заповідності складає 14 %, що є вище середнього значення по Україні.

На даний час в області функціонує Карпатський біосферний заповідник, а також створено 3 національні природні парки: "Карпатський", "Синевир", "Ужанський". Крім них існують заказники, пам'ятки природи та природні парки регіонального і місцевого значення.

В роботі розраховано індекс інсуляризованості (розчленованості) (I), запропонований Ю.М. Грищенко за формулою [1.]:

$$I=(S_1/S+N_1/N)/2, \quad (1)$$

де S_1 – площа відносно нестійких природно-заповідних територій (з територією менше 50 га);

S – загальна площа природно-заповідного фонду певної території;

N_1 – кількість нестійких природно-заповідних територій;

N – загальна кількість природно-заповідних об'єктів в даному регіоні.

$$I=(1271,3641/197093,9067+400/469)/2=0.43.$$

В результаті виконаних розрахунків встановлено, що індекс інсуляризованості мережі природно-заповідного фонду Закарпатської області дорівнює 0,43.Значну роль в загальній території ПЗФ відіграють більші ділянки, що мають екологічну стабільність.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи: Навч. посібник. Рівне: РДТУ, 2000. – 239 с.
2. Ващенко Н.П. Проблеми розвитку туризму в національних парках України. Канів,1999.